

2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA I UREĐENJA

2.1. Ciljevi prostornog razvoja županijskog značaja

Temeljni dokumenti gospodarenja prostorom, prostornog razvoja i planiranja na razini Županije je Prostorni plan Virovitičko-podravske županije. On sadrži osnove za usklađivanje i usmjeravanje prostornog razvoja i dugoročne ciljeve tog razvoja u skladu s ukupnim gospodarskim, društvenim i kulturnim razvojem te utvrđuje mjere i aktivnosti za provođenje.

S gledišta korištenja prostora osnovni ciljevi i težište postavljaju se na očuvanje cjelovitosti resursa, uz uvažavanje prirodnih i strukturnih značajki, što zapravo znači racionalno korištenje prostora za gradnju, prilagođavanje proizvodnji bez onečišćenja i očuvanje krajobrazne fizionomije prostora.

Strateški ciljevi demografske politike koji se odnose i na općinu Voćin su sljedeći:

- osigurati prirodne migracijske tokove
- postići ravnomjerni raspored stanovništva u policentričnom sustavu naselja
- poticati razvoj manjih naselja
- obnoviti ruralna naselja, gdje god je to objektivno i moguće, uključujući stvarno poboljšanje standarda i kvalitete života
- svestrano revitalizirati demografski najugroženija i strateški značajna područja
- poticati povratak hrvatskog stanovništva iz inozemstva i ostalog stanovništva iz dijaspore u njihov zavičaj
- zaustaviti emigraciju mlađeg i visokoobrazovanog stanovništva u inozemstvo

Cilj je uspostaviti i osposobiti takvu mrežu naselja koja će predstavljati žarišta razvitka svakog pojedinog područja, pri čemu administrativna podjela ne mora biti kriterij odabira, ukoliko funkcionalni princip i tradicionalne navike ukazuju na drugačiji model.

Jedan od važnih ciljeva prostornog razvoja je uspostava dobro koncipirane i funkcionalno uravnotežene infrastrukturne mreže koja će osigurati policentrični i uravnoteženi razvoj u prostoru i omogućiti efikasnu povezanost, visok komunalni standard i minimalno devastiranje prostora.

Strateški cilj je da obnova i razvoj sela omogući prihode stanovništva za standard življenja sukladan gradskom, ali da se očuva karakter sela, prirodna i kulturna dobra, te da se unaprijedi stanovanje i kultura uopće. U tom pravcu gospodarske, kulturne i socijalne mjere moraju biti usklađene s mjerama prostornog uređenja na razini općine, tako da se u ruralnom prostoru ostvare optimalni uvjeti za poljodjelsku proizvodnju, ali i druge djelatnosti u skladu s karakterom krajolika, zaštitom okoliša, kulturnim potrebama, rekreacijom i drugim općim i specifičnim potrebama.

Zaštitu prostora potrebno je koncipirati na cjelovito područje vodeći računa o utjecaju susjednih područja, jer se ona ne može ograničiti na administrativno-teritorijalnu podjelu, a često niti na funkcionalnu. Koncept zaštite prostora temelji se na načelu **održivog razvitka**, tj. procjene dopustivog i prihvatnog kapaciteta okoliša te strogu kontrolu i ograničenje onečišćenja. U tom smislu prioritetan cilj koji je nužno posebno naglasiti odnosi se na zaštitu vodonosnika podzemne pitke vode na koju najdirektnije može utjecati lokalna sredina.

Prepoznatljivost područja obilježje je kojem se mora posvetiti posebna pažnja. Zadatak je svake sredine očuvanje vlastitog identiteta i njegovanje tradicije i baštine. U tom pogledu treba visoko rangirati ciljeve u očuvanju kulturno-povijesne baštine, krajobraznih vrijednosti i ljudskim radom stvorenih dostignuća.

2.1.1. Razvoj gradova i naselja posebnih funkcija i infrastrukturnih sustava

2.1.1.1. Razvoj naselja

U sustavu naselja općine prevladava centrični model u kojem se razvilo centralno naselje Voćin kojem gravitiraju sva ostala naselja. Naselje Voćin je općinsko središte sa 1.161 stanovnika što je 47,96 % ukupnog stanovništva općine.

To je lokalno središte slabije razvijenosti koje se prema Strategiji Prostornog uređenja Republike Hrvatske nalazi u kategoriji «Malo razvojno središte» sa koncentracijom najvećeg broja javnih sadržaja i ostalih funkcija potrebnih općinskom središtu.

Naselje Voćin je nositelj svekolikog razvoja svog gravitacijskog područja.

Ostala naselja na području općine Voćin su uglavnom ruralnog karaktera, čiji će se razvoj temeljiti na poticanju poljoprivredne proizvodnje i stočarstvu, uz gravitaciju općinskom središtu. Razvoj seoskog, arheološkog, edukativnog i vjerskog turizma mogao bi isto tako imati velik utjecaj na razvoj naselja.

Prirodni potencijal predstavljaju obronci Papuka, što može biti okosnica razvoja turizma kao gospodarske grane.

2.1.1.2. Razvoj infrastrukturnih sustava

Prometni sustav

Razvoj prometnog sustava važan je za osiguranje dobre prometne povezanosti naselja s općinskim središtem te središtem županije. Prostorom općine prolazi državna cesta D-34, županijske i lokalne ceste.

Energetski sustav

Za razvoj energetske sustava važno je povezivanje 35 kV trafostanice i energetske putova općine sa elektroenergetskim sustavom Virovitičko-podravske županije.

Planirani plinoopskrbni sustav Općine Voćin dio je šireg plinoopskrbnog sustava Virovitičko-podravske županije.

Vodnogospodarski sustav

Korištenje voda

Glavni cilj dugoročnog programa **vodoopskrbe** je osiguranje dovoljne količine vode za stanovništvo i gospodarstvo.

Nužno je posvetiti punu pozornost izvorištima i zaštitnim zonama radi očuvanja kvalitete vode.

Mjere zaštite po utvrđenim zonama navedene su provedbenim odrednicama ovog Prostornog plana.

Uređenje režima voda

a) Obrana od poplava

Zaštita od štetnog djelovanja voda planira se i provodi po slivnim područjima.

Stanje vodotoka na području Općine Voćin nije zadovoljavajuće i ocjena je da postoji ugroženost od poplave te su, osim postojećih: Duboki Potok, Lisičine, Kusac, Blatnica i Orahova Rijeka, planirane nove retencije ili akumulacije.

Na području Parka prirode Papuk do donošenja PPPPO PP Papuk nije moguće planiranje akumulacija već samo retencija uz obavezno ishodaenje dopuštenja nadležnog Ministarstva.

b) Zaštita voda od onečišćenja

Glavni izvor onečišćenja su otpadne vode i otpadne tvari općenito, ali se ne smiju zanemariti i drugi načini onečišćenja kao ispiranje onečišćenih površina, prometnica, zaštitnih sredstava u poljodjelstvu, gnojišta, te povremena i izvanredna onečišćenja. Izgradnja kanalizacijskih sustava ima višestruko značenje u zaštiti voda. Svi gospodarski subjekti moraju imati uspostavljene predtretmane za otpadne vode prije upuštanja u kanalizacijski sustav, kao i sustavno praćenje parametara koji određuju kvalitetu otpadne vode.

Objekti stalnog i povremenog stanovanja ukoliko nisu spojeni na kanalizacijski sustav, moraju otpadne vode ispuštati u nepropusne septičke jame, koje treba prazniti na određenim i zakonski predviđenim mjestima.

2.1.2. Racionalno korištenje prirodnih izvora

Racionalno korištenje prirodnih izvora odnosi se na zaštitu strateški važnih resursa:

- zaštita rezervi pitke vode
- zaustavljanje procesa smanjivanja šumskih površina
- sprječavanje (ograničavanje) pretvaranja poljoprivrednog u građevinsko zemljište
- ekološka revitalizacija pritoka rijeke Drave

Zaštita rezerve pitke vode

Na području općine evidentirane su potencijalne rezerve podzemnih voda i njihova je zaštita od državnog značaja.

Opskrba vodom Općine Voćin rješavat će se iz podzemnih i nadzemnih izvorišta, a temeljem procjene količine voda može se zaključiti da ovo područje ima dovoljne količine rezervi pitke vode.

Prema regionalnoj hidrogeološkoj situaciji (Hidroprojekt-ING, Zagreb, studeni 1997.), može se zaključiti da gotovo trećina područja općine Voćin leži na vodonosnim naslagama debljine koja mjestimično iznosi i 200 metara. To su u pravilu šljunčane naslage velike propusnosti, tako da je različita kvaliteta podzemne vode. Problem kvalitete podzemne vode je višestruk: prvi i najznačajniji je kvaliteta prirodne vode glede sadržaja željeza, mangana, fosilnog amonijaka i drugih sastojaka. Drugi problem je realna onečišćenost podzemnih voda uslijed hidrogeoloških uvjeta na postojećim lokalnim zahvatima, a u svezi s tim i treći problem koji se odnosi na očuvanje kvalitete podzemne vode i mjere restrikcije u korištenju prostora.

Radi ostvarenja učinkovite kontrole stanja kvalitete podzemnih voda i izdašnosti izvorišta potrebno je provoditi slijedeće:

- mjerenje razine podzemnih voda u eksploatacijskom i tehnološkom zdencu i opažaćkim piezometrima
- uzimanje uzoraka vode iz eksploatacijskih zdenaca jedan puta mjesečno i provođenje sanitarne i kemijske analize koja obuhvaća mutnoću (zamućenost), boju, miris, okus, elektrovodljivost, pH, amonijak, nitriti, nitrati, utrošak kalijeva permanganata, kontrola željeza i mangana, ukupnu tvrdoću, a od bakterijskih pokazatelja ukupne koliforme, fekalno onečišćenje i broj aerobnih bakterija
- uzimanje uzoraka vode iz opažaćkih bušotina jedan put godišnje i provedba gore navedenih analiza
- verifikacija rada crpilišta glede kvalitete podzemne vode, učinkovitosti rješenja zaštite i izdašnosti vodonosnika i pojedinih zdenaca svakih pet godina ili ranije ako srednja godišnja crpna količina poraste 30% iznad stvarne srednje godišnje crpne količine pri prethodnoj verifikaciji

Zaustavljanje smanjivanja šumskih površina

Kvalitetne šume jednim dijelom su iskrčene, a stupanj očuvanosti autohtonih šuma je izrazito nizak. Na području zaštite šuma potrebno je djelovati sustavno, a cilj zaštite je očuvanje identiteta šumskog područja u izvornom obliku.

Sprečavanje-ograničavanje pretvaranja poljoprivrednog u građevinsko zemljište

Deopćinecija zemljišta i poljoprivrednog potencijala najviše je izražena na rubnim dijelovima naselja. Uglavnom se radi o prenamjeni oranica u građevinsko zemljište, nakon čega slijedi parcelacija i formiranje građevinskih parcela.

Određivanjem granica građevinskog područja te mjerama iz Odredbi za provođenje ovog plana spriječit će se nekontrolirana izgradnja.

2.1.3. Očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova okoliša

Zaštita prostora i okoliša podrazumijeva i racionalno iskorištavanje prirodnih resursa. Svaka eksploatacija mora biti gospodarski opravdana i nakon eksploatacije potrebno je izvršiti sanaciju i okoliš rekultivirati i privesti ga određenoj i planskoj namjeni.

Prostor i okoliš dva su nerazdruživa dobra od općeg interesa. U ostvarivanju zaštite prostora opredjeljenje je da se sve nove aktivnosti u prostoru usuglašavaju s naprednim europskim ekološkim kriterijima. Kao jedan od prioritarnih ciljeva je uspostavljanje sustava podataka o prostoru kao podloge za objektivno izvješćivanje o stanju u prostoru i za donošenje odluka o programima njegovog uređenja.

Zaštita prostora i okoliša podrazumijeva i racionalno iskorištavanje prirodnih resursa.

2.2. Ciljevi prostornog razvoja općinskog značaja

2.2.1. Demografski razvoj

Demografski procesi odvijaju se sporo, a uvjetovani su biološkim, društveno-gospodarskim, kulturno-obrazovnim, zdravstveno-socijalnim, psihološkim, političkim, etničkim i drugim čimbenicima. Stvaranje pozitivnog okruženja za djelovanje i promjenu tih čimbenika omogućuje zaustavljanje negativnih demografskih trendova i postizanje željenih promjena i rezultata.

Uvažavajući demografsku sliku područja općine treba:

- djelovati u cilju pozitivnog demografskog procesa
- stvoriti/stvarati pretpostavke za uravnoteženiji razvoj naselja u cilju dobivanja što pozitivnije okosnice budućeg policentričnog razvitka.

Ruralna područja i selo, spadaju prema *Nacionalnom programu obnove i razvitka* u problemska područja na razini Države. Za njihovu obnovu i razvoj, uz aktivno sudjelovanje državne uprave, može najviše pridonijeti lokalna samouprava, a i cjelokupno lokalno stanovništvo. Intervencije u tom prostoru ne smiju biti agresivne i nasilne kako se ne bi poremetio uravnoteženi sustav čovjek-priroda koji je osnovna kvaliteta života na selu. Obnovu i revitalizaciju sela treba sprovesti prvenstveno kroz osiguravanje komunalne i društvene infrastrukture, primjenu suvremene tehnologije u poljodjelstvu, orijentaciju poljoprivredne proizvodnje na kvalitetu, a ne kvantitetu, uvođenje nepoljodjelskih djelatnosti u seoske obitelji/domaćinstva kao što je seoski turizam, razne kooperacije, prerada poljoprivrednih proizvoda na tradicionalan način, tradicionalni obrti i sl.

Postizanje višeg standarda života na selu i očuvanje zdravog okoliša najznačajnije su mjere za zadržavanje stanovništva u ruralnim područjima i osnova za poticanje doseljavanja mlađeg stanovništva na selo.

Uvažavajući temeljna promišljanja o mogućem demografskom razmještaju i projekciji bilo bi svrhovito:

- izraditi detaljniju demografsku analizu, a po potrebi i sociološku, za cjelokupno područje općine kao temeljnu podlogu za koncipiranje regionalnog programa demografske obnove
- temeljem demografskih istraživanja i projekcija koja bi se provela prilikom izrade predloženih analiza i programa demografske obnove, detaljnije razraditi procese i postupke koji dovode do postizanja pozitivnih procesa u prirodnom priraštaju

2.2.2. Odabir prostorno-razvojne strukture

Gospodarski razvoj predstavlja dio ukupnih razvojnih procesa koji će se odvijati na prostoru općine. Temelji se na razvoju tržišnog gospodarstva uz ubrzano napuštanje bivšeg gospodarskog sustava i politike razvoja na načelima planske privrede i društvenog vlasništva.

U osnovi to obuhvaća:

- aktiviranje znanja i kreativne sposobnosti kadrovskeg potencijala općine
- prilagođavanje unutarnje organizacije rada i poslovanja tržišno-ekonomskim kriterijima i novim propisima
- optimizaciji u gospodarskoj strukturi, što podrazumijeva poboljšanje postojeće gospodarske strukture

Taj proces trebao bi se odvijati na dva načina:

- na temelju lokalnog sirovinskog potencijala, koji bi se maksimalno stavio u funkciju gospodarskog razvitka, pri čemu posebno trebaju biti zastupljene proizvodnja hrane i turizam
- na temelju proizvodnih programa koji nisu lokacijski zavisni i u tom smislu ne zahtijevaju posebne uvjete za smještaj, a zasnivaju se na lokalnom sirovinskom potencijalu, koji bi se maksimalno stavio u funkciju

U strukturi gospodarskih djelatnosti i jednog i drugog oblika treba stimulirati razvitak onih, koje će zadovoljiti dva osnovna kriterija: da mogu funkcionirati na načelu ekonomske opravdanosti i istovremeno da mogu zaposliti što veći broj zaposlenika.

Definiranje osnovnih pravaca razvoja u prvom redu znači da se utvrde one djelatnosti koje s obzirom na najvažnije čimbenike imaju realne mogućnosti za uspješan razvoj.

Polazeći od dostignutog stupnja razvoja, postojeće privredne strukture, prirodnih uvjeta, općih tendencija razvoja gospodarstva u svijetu i u nas, područja od naglašene važnosti za Općinu Voćin su:

- Šumarstvo i industrijska prerada drveta
- Poljoprivredno-prehrambeni kompleks
- Građevinarstvo i industrija građevnog materijala
- Kompleks prerade metala i nemetala
- Razvoj turizma i komplementarnih djelatnosti
- Razvoj komunalne infrastrukture

Opća koncepcija regionalnog razvoja ovog područja može se definirati kao:

- modernizacija i proširenje postojećih gospodarskih kapaciteta s naglaskom na jačanju i proširenju postojećih djelatnosti, što znači da se ne počinje uvijek od početka, niti uvijek treba sve mijenjati
- potpunije i efikasnije korištenje prirodnih uvjeta za proizvodnju kao što su poljoprivreda, šumarstvo, industrija građevnog materijala, građevinarstvo i sl.
- priprema sirovinske, proizvodne i tržišne osnove za novu proizvodnju i nove djelatnosti
- povećanje obujma proizvodnje podjelom rada, specijalizacijom i kooperacijom kod postojećih djelatnosti kao što su drvna, metalna, industrija građevnog materijala, prehrambena industrija i građevinarstvo
- dinamičniji i brži razvoj poljoprivredno-prehrambenog kompleksa, jačanjem poljoprivrede, industrijskim načinom proizvodnje, organiziranom proizvodnjom na obiteljskim gospodarstvima, visokim stupnjem finalizacije u proizvodnji hrane i boljim iskorištavanjem poljoprivrednih sirovina, osiguranim plasmanom u zemlji i inozemstvu, posebice proizvodnjom zdrave hrane,

- dinamični razvoj građevinarstva kao komplementarne privredne aktivnosti niza drugih djelatnosti, industrije građevinskog materijala za potrebe regije i šireg područja
- brži i dinamičniji razvoj ugostiteljstva i kontinentalnog turizma, ribolovnog, lovnog, rekreacijskog te turizma na seoskim gospodarstvima, prometa i veza s naglaskom na jačanje integralnog transporta, razvoj obrtništva, poduzetništva i kućne radinosti

Prostorni razvitak u funkciji je gospodarskog razvitka. Potrebno je iskoristiti tradicionalne gospodarske veze i interese za razvitak vlastitih mogućnosti, ali pri tome voditi računa da se ne prihvaćaju nečiste tehnologije i rješenja koja bi mijenjala kvalitativna obilježja prostora i okoliša.

Može se očekivati da će u predstojećem razdoblju doći do **određene gospodarske specijalizacije pojedinih područja** i slijedom toga promjene u regionalnoj strukturi, što bi trebalo utjecati na skladniji i ravnomjerniji regionalni razvitak.

Potrebno je započeti stvaranje novog identiteta turističkog sektora, koji uz rješavanje infrastrukturnih problema, provođenje svekolike zaštite okoliša i krajolika i brižno upravljanje turističkim resursima može osigurati preduvjete za uspješan razvitak turizma.

Temeljni resurs domaćeg turizma je ekološki visoko vrijedan prostor u cjelini, od prostranih šumskih površina do ruralnih područja i lovišta. Njegovu upotrebu treba visoko valorizirati s pozicije rekreacijskih funkcija i stacionarnog turizma, gdje osim prirodnih vrijednosti veliku ulogu i značaj imaju kulturno-povijesna obilježja prostora, te vjerska tradicija.

S te pozicije potrebno je promatrati i ulogu šuma i šumarstva, gdje više dolazi do izražaja zaštitna uloga šuma i potreba za očuvanjem postojećeg šumskog fonda pravilnim gospodarenjem, održavanjem i postupnim povećanjem pošumljenih područja.

Bolje iskorištenje potencijala u poljodjelstvu može se ostvariti kroz:

- provođenje djelotvornije zaštite i smanjenje ili onemogućavanje korištenja kvalitetnog plodnog zemljišta za nepoljodjelske svrhe
- sprječavanje daljnjeg usitnjavanja zemljišnih površina i onemogućavanje deopćinecije malih seoskih gospodarstava na vrijednim agrarnim prostorima i područjima
- jaču afirmaciju stočarske proizvodnje i orijentaciju prema vanjskom tržištu
- primjenu suvremenih dostignuća biotehnologije i novih proizvodnih procesa te mjerama agrarne i porezne politike selektivno stimulirati određene proizvodnje i razvitak poljodjelstva u određenim područjima, kao i proizvodnju zdrave hrane

Napredak industrije zahtijeva modernu tehnologiju, učinkovitu organizaciju, rukovođenje, osvajanje tržišta, za što je neophodno industriju privatizirati i privući inozemne investitore. Nužno je preorijentirati strukturu industrije iz bazične i teške, koja traži puno energije i radne snage, koja onečišćava okoliš, a nema tržišta, na onu koja koristi komparativne prednosti zemlje, položaj, prirodne resurse, ljudski potencijal, tradiciju i znanje, tržište, kapital i dr.

2.2.3. Razvoj naselja, društvene, prometne i komunalne infrastrukture

2.2.3.1. Razvoj naselja

Jedan od osnovnih ciljeva razvoja naselja je njihov održivi razvoj. U tom smislu osobit značaj ima razvoj i urbanizacija općinskog središta koje treba postati nositelj razvoja na području općine te razvoj ostalih naselja kao ruralnih sredina.

Policentrični razvoj potrebno je poticati investicijskom politikom i decentralizacijom gospodarskih struktura, a temeljiti ga, pored prethodno osiguranih prostornih preuvjeta, na izgradnji kvalitetnog prometnog, vodoopskrbnog i energetskog sustava, u onom opsegu koji će omogućiti planirani razvitak naselja, osobito u gospodarski nedovoljno razvijenim područjima.

Tipovi naselja

Prostorno-planskom dokumentacijom naselja se razvrstavaju na gradska, prijelazna i seoska. Kriterij za definiranje **gradskog naselja** su četiri međuzavisne varijable: jedna je broj stanovnika (više od 2.000 ljudi), a ostale tri su socioekonomskog karaktera (% poljoprivrednog u ukupnom broju stanovnika, % radnika u mjestu stanovanja i % domaćinstava bez poljoprivrednog gospodarstva).

Naselje Voćin po tipu pripada prijelaznim naseljima, koje ima tendenciju prerastanja u skupinu manjih gradova.

Prijelazna naselja su ona koja su doživjela određeni stupanj socioekonomske i druge preobrazbe, te postepeno poprimaju gradska obilježja, pa ih nazivamo i urbaniziranim naseljima.

Kriterij za definiranje prijelaznih naselja je postotak poljodjelskog stanovništva (manje od 20%) i postotak aktivnog stanovništva koji radi izvan vlastitog posjeda (više od 50%).

Seoska - ruralna naselja u općini su još uvijek zastupljena u većem broju i nisu doživjela značajne preobrazbe. Međutim, realno je očekivati da će se i tu dogoditi određene preobrazbe i to u dva različita pravca: u nekima će jačati agrarni karakter, a druga će odumrijeti. Oba procesa rezultat su modernizacije rada i života. Ovakva kretanja poželjno je planski poticati i usmjeravati.

Osnovni ciljevi urbanog razvoja

- Razvijati optimalni stupanj urbanizacije, primjeren društvenoj i gospodarskoj razvijenosti.
- Razvijati sustav središnjih naselja sukladan teritorijalnom ustrojstvu, a na načelima policentričnog i uravnoteženog razvitka u prostoru.
- Usmjeravati i poticati razvoj naselja Voćin koje sa sadašnjim brojem stanovnika spada u manja naselja (veličine 1.000 - 2.000 stanovnika) da unaprijedi i potpuno razvije svoje funkcije za narednu veličinu, zadržavajući sva ključna obilježja naselja dimenzioniranog «po mjeri čovjeka».
- Obnoviti povijesna središta naselja, kao jedinih mjesta tradicijskog graditeljskog identiteta s funkcijama usluga, kulture, kvartarnih djelatnosti i stanovanja.

- Povećati udio u broju i veličini stambenih, radnih, uslužnih i rekreacijskih funkcija te njihovom opremljenošću komunalnom infrastrukturom i objektima društvenog standarda utjecati na povoljnija demografska kretanja i cjelokupni razvitak svojeg područja.
- Postupno i selektivno revitalizirati ruralna područja, s ciljem da se kroz aktivnu politiku uređenja seoskih naselja poveća stambeni i komunalni standard za onaj dio populacije koji će korištenjem prirodnih mogućnosti i svojih radnih potencijala doprinijeti razvitku i prosperitetu tih prostora.

2.2.3.2. Razvoj društvene infrastrukture

Na području društvenih djelatnosti može se očekivati snažniji razvoj i značajnije strukturne promjene. Procjenjuje se da će posebno važan utjecaj na ukupni razvoj imati znanstveno-istraživački rad, obrazovanje i zdravstvo, koji će sve više poprimati ulogu aktivnog sudionika u procesu privređivanja.

Imajući u vidu navedeno stanje u prostoru i već navedene ciljeve razvitka naselja, utvrđeni su slijedeći ciljevi razvitka društvene infrastrukture:

- ravnomjerniji razvoj i razmještaj sadržaja društvene infrastrukture na području općine
- povećanje udjela sadržaja društvene infrastrukture s ciljem utjecaja na povoljnija demografska kretanja i cjelokupni razvitak područja općine
- veća pokrivenost prostora kulturnim i obrazovnim sadržajima

U **predškolskom odgoju** treba računati s povećanjem obuhvata djece, što je povezano sa osposobljavanjem novih kapaciteta bilo izgradnjom, bilo adaptacijom postojećih.

U **osnovnom obrazovanju** razvoj djelatnosti treba nastaviti i permanentno unapređivati uspostavom optimalne mreže osnovnih škola.

U djelatnosti **srednjeg obrazovanja** očekuje se da će se daljnji razvoj ovog stupnja obrazovanja temeljiti na utvrđivanju plana mreže srednjih škola ovisno o razvoju gospodarstva i industrije.

U širokom spektru **djelatnosti kulture** potrebno je u okviru brige o prostoru i zaštiti prostora naglašenije poticati skrb o zaštiti spomenika kulture i prirode te usklađivati interese i poduzimati aktivnosti radi ravnomjernijeg kulturnog razvitka.

Za razvoj **športa** kao višestruko značajne društvene aktivnosti, posebice za mlađu populaciju, bit će nužno unaprijediti i nadograditi sustav športskih centara i objekata. Naročito bi bilo potrebno izgraditi zatvorene objekte jer postoji nedostatak prostora za cjelogodišnje korištenje, uključujući športske aktivnosti, koje u postojećoj ponudi nisu zastupljene. Osim toga trebalo bi intenzivirati rad na unapređenju jahačkog športa, obzirom na prirodne resurse.

2.2.3.3. Razvoj prometne i ostale infrastrukture

a) Prometni sustav

Razvoj prometnog sustava mora biti u funkciji gospodarske i demografske obnove promatranog prostora, uz maksimalno uvažavanje elemenata zaštite okoliša. Sukladno tim interesima ciljevi razvitka prometnog sustava su slijedeći:

- bolje veze s ostalim područjima Županije
- aktiviranje do sada pasivnih krajeva
- poboljšanje prometno-tehničkih elemenata prometnica
- podizanje nivoa prometne usluge
- viši standard zaštite okoliša

Pošta će i dalje ostati javno državno poduzeće nužno za društvenu zajednicu, ali s niskom profitabilnošću. Stoga ciljevi i projekcije razvoja obuhvaćaju osuvremenjivanje opreme bez većih drugih izgradnji i prostornog širenja.

Telekomunikacije kao suvremenu, tehnološki visokorazvijenu i profitabilnu djelatnost očekuje proširenje asortimana usluga te dogradnja i prostorno širenje. Od posebnog je značenja dobra uspostava **telekomunikacijskih sustava** u ruralnom prostoru zbog podizanja kvalitete života stanovništva.

Razvoj TV i radio difuzije ne postavlja posebne prostorne zahtjeve, tako da se dopuna postojeće mreže radi pokrivanja područja zasjenjenja (sa slabim signalom ili bez signala) može provoditi bez posebnih prostornih ograničenja.

b) Vodnogospodarski sustav

Vodnogospodarska djelatnost i uspostava kvalitetnog, funkcionalnog i efikasnog vodnogospodarskog sustava može se smatrati strateški najznačajnijim prioritetom u općini, ne samo zato što direktno i indirektno utječe na opstanak i razvoj živog svijeta, već svojim karakteristikama bitno utječe na sve druge elemente korištenja prostora i gospodarenja prostorom. Polazeći od činjenice da je sadašnje stanje opskrbljenosti relativno dobro, glavni cilj dugoročnog razvitka vodoopskrbe je osiguranje dovoljne količine kvalitetne vode za stanovništvo i gospodarstvo. Prvenstveni je zadatak utvrđivanje svih raspoloživih vodnih resursa kako bi se mogli načiniti odgovarajući programi zaštite i racionalnog korištenja.

Korištenje voda

Osiguranje dovoljnih količina zdrave pitke vode jedan je od osnovnih uvjeta opstanka, ali i razvoja ljudskog društva. Strateški je interes Države zaštita rezervi podzemne vode.

Za područje Općine Voćin bilo bi potrebno utvrditi u kojoj mjeri postoje potencijalne mogućnosti za značajniji razvoj **ribnjačarstva**.

Uređenje režima voda

Zbog opasnosti od poplava, predviđa se izgradnja akumulacija i retencija.

Zaštita voda

Razmatrajući prethodne strateške ciljeve vodnogospodarskog sustava, nesumnjivo je da rješavanje vodoopskrbe mora biti u uskoj svezi sa zaštitom voda.

Stanje izgrađenosti sustava za odvodnju sanitarnih, otpadnih i oborinskih voda na prostoru općine nije zadovoljavajuće. Osnovni cilj je izgradnja sustava za odvodnju koji bi završavao na pročištaču otpadnih voda, koji trenutno ima samo mehanički dio.

Potrebno je što prije uvesti i biološki tretman otpadnih voda na uređaju za pročišćavanje, kako bi se postigla propisana kvaliteta otpadnih voda prije upuštanja u recipijent.

U strateške ciljeve treba uvrstiti stalno praćenje kvalitete otpadnih voda gospodarskih subjekata, kontroliranu uporabu poljoprivrednih zaštitnih sredstava i kontrolirano pražnjenje septičkih jama iz domaćinstava i farmi koje nemaju izgrađen sistem odvodnje, određivanjem lokacije za njihovo pražnjenje.

c) Energetski sustav

Ciljevi i projekcije razvoja elektroenergetske mreže vezani su uz osiguranje potrebne količine električne energije na svim razinama potrošnje te sigurnu i kontinuiranu opskrbu. Moguće je i korištenje obnovljivih izvora energije, kao što su to vjetroelektrane.

Strateški interes općine je primjenjivati takve energente koji će biti ekonomski, ali i ekološki najprihvatljiviji za njezino ne gusto naseljeno, ali prirodnim datostima bogato i vrijedno područje. U tom pogledu **opskrba plinom** ima prioritetno značenje.

Rezultati istraživanja ukazuju da u budućnosti treba dio razvoja ovog prostora bazirati na osnovu dobivanja relativno jeftine geotermalne energije. Mogući pravci razvijanja su, osim već planirane izgradnje postrojenja za dobivanje električne energije na bazi geotermalne energije. U tu svrhu neophodno je nastaviti niz istraživanja za definiranje potencijalnosti geotermalne vode u prostoru.

d) Zbrinjavanje otpada

Osnovni cilj je realizacija programa cjelovitog sustava zbrinjavanja otpada, što efikasnije gospodarsko iskorištavanje otpada i što manje trajnog odlaganja otpada na odlagališta. Među prioritetne ciljeve treba uvrstiti sanaciju postojećih odlagališta i komunalni otpad zbrinjavati na odlagalištu koje ima potrebni legalitet, do ustrojavanja jedinstvenog centra za obradu i odlaganje otpada na području županije.

Zbrinjavanje opasnog otpada ustrojava se na razini države. Do njegova krajnjeg zbrinjavanja, treba ga skladištiti na mjestu nastanka uz preventivne mjere zaštite okoliša. i voditi potrebnu dokumentaciju o vrsti i količini ovog otpada.

Tehnološki otpad treba zbrinjavati na nivou županije.

Propisane podatke o otpadu dostavljati nadležnom tijelu u županiji koji vodi katastar emisija u okoliš.

2.2.4. Zaštita prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno-povijesnih cjelina

Posebnim vrijednostima općinskog prostora smatraju se i strogu zaštitu posebno vrijednih resursa imaju:

- rezerve pitke vode
- prirodne šume – biljne i životinjske zajednice šuma
- zaštićena područja prirode
- spomenici graditeljske baštine
- tla koja nisu onečišćena
- očuvan prirodni i kultivirani krajobraz

Nabrojani resursi se razlikuju prema važnosti, kvaliteti, količini i prostornom obuhvatu.

Osobito vrijedni resursi

a) Vodni resursi

Vodne resurse potrebno je prije svega promatrati sa stanovišta iskorištavanja za potrebe vodoopskrbe i osiguranja kvalitetne vode za piće, a moguće ih je iskorištavati i kao gospodarske potencijale (energetsko iskorištavanje, navodnjavanje, uzgoj riba), kao izrazite ekološke vrijednosti (bioraznolikost) i kao turistički potencijal (rekreacijske mogućnosti).

Podzemne vode

Šljunkovito-pjeskoviti sedimenti tvore vodonosni sloj velike debljine, vrlo dobrih hidrauličkih značajki i mogućnosti napajanja. Kako su ti prostori istovremeno naročito privlačni i pogodni za urbanizaciju i poljoprivrednu proizvodnju, treba zaštititi podzemne vode od onečišćenja.

Zaštitu treba provesti identifikacijom onečišćivača, njihovim uklanjanjem ili provođenjem zaštitnih mjera. Posebnu pažnju potrebno je posvetiti zaštitnim zonama vodocrpilišta i izvorišta, jer su ugrožena urbanizacijom, industrijalizacijom i drugim oblicima onečišćenja.

Problem odvodnje otpadnih voda treba rješavati uspostavom sustava odvodnje za cijelu općinu, s mogućnošću postupne izgradnje. Studijska obrada nužna je zbog hidrogeoloških osobina vodonosnika.

Izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda jedan je od osnovnih ciljeva za izbjegavanje onečišćenja, ne samo podzemne vode, već i voda općenito.

Tekućice

Za područje općine, ali i za širi prostor, od prioritetnog je značenja **zadržavanje prirodnog stanja na području**. Upravo prirodne i izvorne vrijednosti prostora predstavljaju osnovu za zaštitu. Budući da riječni prostor po svojoj prirodnoj opredijeljenosti predstavlja razvojni potencijal za rekreacijske i druge atraktivne sadržaje, određene površine moguće je predvidjeti za posebne režime korištenja.

Sve otpadne vode koje se upuštaju u rijeke svakako moraju proći predtretman pročišćavanja. Na taj je način moguće očuvati izuzetno vrijedan riječni krajolik (vegetacija, životinjski svijet, posebna staništa, prirodni režimi i sl.), i na odgovarajući ga način iskorištavati (lov, ribolov, rekreacija, športske aktivnosti).

b) Šume

Šume su specifično prirodno bogatstvo koje danas sve više zahtijeva posebne uvjete očuvanja, zaštite i razvoja. Gusta naseljenost, potreba za drvom i intenzivna poljoprivredna proizvodnja uzrok su smanjenja i usitnjavanja šumskih površina.

Šume brežuljkastog dijela

Potrebno je čuvati, spriječiti neracionalno korištenje, gospodariti prema stručnim kriterijima i principima šumarske struke i unaprijediti prostor, radi postizanja najvećih koristi koje šume pružaju svojim posrednim i neposrednim utjecajima, odnosno održavanjem ekološke ravnoteže u prostoru. Za pošumljivanje koristiti autohtone vrste i sjeme vlastitih sjemenjača, a strane vrste unositi vrlo obazrivo i na strogo određenom području.

c) Tla

Kvalitetnim plodnim tlom treba gospodariti racionalno, a neobrađeno plodno zemljište potrebno je privesti svrsi i namijeniti ga za proizvodnju hrane. Ne smije se dozvoliti pretvaranje kvalitetnog plodnog zemljišta u građevinsko zemljište.

d) Mineralne sirovine

Eksploatacija mineralnih sirovina, bez obzira na količinu, mora biti odobrena od nadležnog županijskog ureda. Svako eksploatacijsko polje mora imati definirane postupke sanacije nakon zatvaranja.

Zatečena eksploatacijska polja koja trenutačno nisu u eksploataciji, niti u postupku pokretanja ponovne eksploatacije moraju se sanirati.

Prije novih geoloških istraživanja i pronalaženja novih zaliha sirovina, potrebno je ispitati gospodarsku i ekološku opravdanost postojećih nalazišta. Nova eksploatacijska polja, ako je moguće, treba otvarati neposredno uz postojeća. Na taj je način moguće ograničiti vizualnu i ostalu deopćineciju prostora na već obezvrijeđena uža područja.

e) Graditeljska baština

Spomenici kulture, kao najvredniji dio kulturne baštine s osobitim kulturno-povijesnim značenjem, sastavni su i nerazdvojni dio okoliša.

Izgradnja i razvoj seoskih naselja u drugoj polovici 20. stoljeća provedena je neorganizirano, bez jasnog sagledavanja veze s baštinjenim prostornim i graditeljskim vrijednostima.

To je dovelo do naglašenog gubljenja prostorno-morfološkog i graditeljskog identiteta seoskih naselja. Zbog toga u budućem planiranju naselja treba više inzistirati na očuvanju njihovih specifičnih povijesnih elemenata, kao što su osnovni oblik naselja, izgradnja kuća na regulacijskom pravcu, uporaba tradicionalnih tipoloških oblika kuća, očuvanje karakterističnog rasporeda stambenih i gospodarskih zgrada na okućnici, uporaba autohtonog zelenila, uporaba tradicionalnog građevinskog materijala, a ne onih koji su strani ovom podneblju.

Potrebno je nastojati da ruralne cjeline i predjeli zadrže svoj identitet i izvorna obilježja.

Programe obnove graditeljske baštine potrebno je povezati s potencijalnim investitorima uklapajući postojeći spomenički fond i u turističku ponudu općine.

f) Prirodna baština

Prirodna baština predstavlja temelj očuvanja prostornog i kulturnog identiteta. Prirodne predjele izrazite očuvanosti i vrijednosti potrebno je zaštititi, jer imaju veliko značenje za očuvanje ekološke ravnoteže na širem području. Zato je jedan od ciljeva razvoja prostornog uređenja i odgovarajuća zaštita, obnova, revitalizacija, uređenje, održavanje i promicanje prirodnih vrijednosti prostora.

Za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode osnovana je Javna ustanova parka prirode Papuk i Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na nivou županije.

Nakon proglašenja zaštite pojedinih prirodnih vrijednosti u određenim kategorijama (koje su evidentirane u Prostornom planu županije), potrebno je propisati mjere zaštite, kako bi se primjerenim načinom zaštite, korištenja, promicanja i gospodarenja, ova područja stavila u funkciju turizma i rekreacije.

Biljni svijet

Vegetacija je definirana pojedinim biljnim zajednicama i najbolji je zbirni pokazatelj stanja i promjena ekoloških prilika. Osim toga pojedine biljne zajednice (šume, livade, pašnjaci) imaju izrazitu gospodarsku vrijednost (iskorištavanje u šumarstvu, poljodjelstvu, stočarstvu). Tipološkom analizom vegetacije moguće je definirati ekološko-gospodarske tipove biljnih zajednica koje mogu poslužiti kao pokazatelji za namjenu prostora u gospodarske svrhe. Za područje općine svakako je potrebno izvršiti kartiranje biljnih svojti i staništa, a nakon evidentiranja **najvrednije i najugroženije predložiti za zaštitu.**

Životinjski svijet

Osim zaštićenih i za zaštitu planiranih područja u suglasju s Zakonom o zaštiti prirode, potrebno je štititi sve ugrožene biotope (mikrolokaliteti), koji su važni za preživljavanje mnogih vrsta usko prilagođenih isključivo jednom tipu staništa.

Da bi se očuvala biološka raznolikost vrsta, mreža očuvanih biotopa i prirodnih koridora mora biti što bolje povezana, jer izolirani "otoci" nisu lako održivi. Prilikom gradnje prometnica treba izbjegavati presijecanje ključnih staništa, osigurati prijelaze i prolaze za životinje, nastojati u najvećoj mjeri sačuvati postojeće živice, šumarke, prirodne potoke, vodna staništa i stare šume.

g) Bioraznolikost

Zbog negativnog utjecaja čovjeka, mijenja se raznolikost složenih bioloških sustava. Budući da osnovne prirodne resurse, vodne i biološke, nema nadomjestaka, svaka izumrla vrsta ili izgubljen ekosustav predstavlja nepovratni i trajni gubitak za biološku raznolikost na određenom području. Stoga je potrebno:

- što prije i na što bolji način integrirati očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti u odgovarajuće planove, programe i mjere
- uspostaviti monitoring prirode, osobito za područja koja su stavljena pod zaštitu
- identificirati djelatnosti koje imaju nepovoljne učinke na biološku raznolikost,
- izvršiti revitalizaciju degradiranih područja i poticati oporavak ugroženih biljnih i životinjskih zajednica i vrsta
- uvesti kontrolu upotrebe poljoprivrednih zaštitnih sredstava, koja su od najvećih opasnosti za okoliš
- prilikom gradnje prometnica izbjegavati presijecanje ključnih staništa i osigurati prijelaze i prolaze za faunu
- u poljoprivredi i vodoprivredi, kod melioracijskih radova, komasacija i regulacija, u najvećoj mogućoj mjeri izbjegavati uništavanje prirodnih sustava i nastojati sačuvati postojeće živice, šumarke, prirodne potoke i druga vodna staništa
- u šumarstvu očuvati sve preostale vitalne stare šume i stabla, skloništa šumske faune
- ne dozvoliti gradnju na prirodno vrijednim i eksponiranim mjestima, kako bi se izbjegao vizualni nesklad i prirodno okruženje
- u urbanim područjima u cilju poboljšanja ekoloških i mikroklimatskih prilika mora se stvoriti kvalitetan zeleni sustav općine u vidu mreže parkova, drvoreda i tratina koja prožima naselja i na taj način se povezuje sa prirodnim područjima izvan općine.

h) Zrak

Strateški je cilj da se zaštitom zraka pokuša postići najbolja moguća kakvoća zraka i spriječiti ili smanjiti postojeće onečišćenje.

Kao najznačajniji onečišćivači na području općine izdvajaju se industrija, promet, stočarske farme, «divlja» odlagališta otpada i kućna ložišta.

Općina na temelju ocijenjene razine onečišćenja zraka uspostavlja mrežu za praćenje kakvoće zraka na svom području, ako su razine onečišćenja više od graničnih vrijednosti (GV).

2.3. Ciljevi prostornog uređenja naselja na području općine

2.3.1. Racionalno korištenje i zaštita prostora

U daljnjem planiranju prostora spriječiti svako neopravdano širenje građevinskih područja naselja i stimulirati optimalno korištenje postojećih građevinskih područja što između ostalog znači da gospodarske djelatnosti prioritetno treba locirati u već formiranim zonama tih djelatnosti. Za novu stambenu izgradnju prioritetno treba koristiti dijelove građevinskih područja naselja koja su već opremljena komunalnom infrastrukturom, provoditi je na nedovoljno ili neracionalno izgrađenim dijelovima naselja interpolacijom ili dogradnjom i nadogradnjom.

Infrastrukturne koridore treba planirati uz prethodno ispitivanje kapaciteta i funkcionalnosti postojećih, s ciljem da se oni maksimalno iskoriste i poboljšaju, a u slučaju odabira novih potrebno je izbjegavati zauzimanje površina vrijednih resursa.

2.3.2. Utvrđivanje građevinskih područja naselja u odnosu na postojeći i planirani broj stanovnika, gustoću stanovanja, izgrađenost, iskorištenost i gustoću izgrađenosti, obilježja naselja, vrijednosti i posebnosti krajobraza, prirodnih i kulturno-povijesnih cjelina

Smjernice za određivanje građevinskih područja naselja utvrđene su Prostornim planom županije (PPŽ).

Nakon detaljne analize prostora, a obzirom na postojeći i planirani broj stanovnika, gustoću stanovanja i izgrađenost utvrđeno je da se postojeće granice građevinskog područja neće bitno proširivati, odnosno u pojedinim naseljima sa manjim brojem stanovnika gdje je očito da neće doći do demografske ekspanzije građevinska područja će se i smanjiti.

Tablica 29.

Red br.	NASELJE	Broj stanovnika 1991.	Broj stanovnika 2001.	Indeks		Broj stanovnika 2011.
				apsol.	%	
1.	Bokane	116	192	58	30,21	250
2.	Čeralije	284	596	904	151,68	1500
3.	Dobrić	64	4	6	150,00	10
4.	Donje Kusonje	97	4	6	150,00	10
5.	Đuričić	89	2	3	150,00	5
6.	Gornje Kusonje	69	36	-6	-16,67	30
7.	Gornji Meljani	172	12	8	66,67	20
8.	Hum	243	98	2	2,04	100
9.	Hum Varoš	61	40	20	50,00	60
10.	Kometnik-Jorgići	119	53	-3	-5,66	50
11.	Kometnik-Zubići	171	13	7	53,85	20
12.	Kuzma	25	0	5	0,00	5
13.	Lisičine	160	6	14	233,33	20
14.	Macute	286	79	1	1,27	80
15.	Mačkovac	75	71	29	40,85	100
16.	Novo Kusonje	48	26	-6	-23,08	20
17.	Popovac	43	2	-2	-100,00	0
18.	Rijenci	120	7	-2	-28,57	5
19.	Sekulinci	238	15	5	33,33	20
20.	Smude	103	4	1	25,00	5
21.	Voćin	1.569	1.161	839	72,27	2000
	Ukupno:	4.152	2.421	1889	78,03	4.310

Iz tablice se vidi da je broj stanovnika prema popisu iz 2001. godine, u svim naseljima u odnosu na 1991. godinu smanjen što ukazuje na problem prisutan u cijeloj općini (županiji, Državi).

Kretanje broja stanovnika zavisno je od njegove biodinamike i migracijskih procesa, što je opet ovisno o socijalno-ekonomskom i društvenom razvoju, tako da je vrlo teško predvidjeti reakcije demografske mase za duži vremenski period.

Obzirom na očekivanu ekspanziju i poticaje u «maloj privredi», te pokazatelje nakon popisa stanovnika 2001. godine, očekuje se pozitivni demografski rast, tako da će u slijedećem desetogodišnjem razdoblju doći do znatnog povećanja broja stanovnika.

PROSTORNI PLAN UREĐENJA
OPĆINE VOĆIN

Tablica 30.

Red br.	NASELJE	građevinsko područje km ²	izgrađeno		neizgrađeno	
			km ²	%	km ²	%
1.	Bokane	0,2258	0,1533	67,90	0,0725	32,10
2.	Ćeralije	0,6688	0,4463	66,74	0,2225	33,26
3.	Dobrić	0,0378	0,0283	75,01	0,0094	24,99
4.	Donje Kusunje	0,0823	0,0635	77,21	0,0188	22,79
5.	Đuričić	0,0383	0,0309	80,66	0,0074	19,34
6.	Gornje Kusunje	0,1355	0,1270	93,71	0,0085	6,29
7.	Gornji Meljani	0,2471	0,1970	79,73	0,0501	20,27
8.	Hum	0,2885	0,2724	94,45	0,0160	5,55
9.	Hum Varoš	0,1318	0,1175	89,22	0,0142	10,78
10.	Kometnik-Jorgići	0,1462	0,1173	80,23	0,0289	19,77
11.	Kometnik-Zubići	0,1766	0,1630	92,31	0,0136	7,69
12.	Kuzma	0,0491	0,0348	70,98	0,0142	29,02
13.	Lisičine	0,1823	0,1515	83,09	0,0308	16,91
14.	Macute	0,2169	0,1807	83,28	0,0363	16,72
15.	Mačkovac	0,1406	0,0781	55,52	0,0626	44,48
16.	Novo Kusunje	0,0756	0,0692	91,59	0,0064	8,41
17.	Popovac	0,0094	0,0094	100,00	0,0000	0,00
18.	Rijenci	0,1173	0,0992	84,60	0,0181	15,40
19.	Sekulinci	0,1809	0,1607	88,87	0,0201	11,13
20.	Smude	0,0588	0,0481	81,84	0,0107	18,16
21.	Voćin	2,7768	2,0122	72,46	0,7647	27,54
	Ukupno:	5,9864	4,5607	76,18	1,4257	23,82

Tablica 31.

Red br	NASELJE	za 2001. godinu st/ km ² GP naselja	za 2011. godinu st/ km ² GP naselja
1.	Bokane	850	1107
2.	Ćeralije	891	2243
3.	Dobrić	106	265
4.	Donje Kusonje	49	122
5.	Đuričić	52	130
6.	Gornje Kusonje	266	221
7.	Gornji Meljani	49	81
8.	Hum	340	347
9.	Hum Varoš	304	455
10.	Kometnik-Jorgići	363	342
11.	Kometnik-Zubići	74	113
12.	Kuzma	0	102
13.	Lisičine	33	110
14.	Macute	364	369
15.	Mačkovac	505	711
16.	Novo Kusonje	344	265
17.	Popovac	212	0
18.	Rijenci	60	43
19.	Sekulinci	83	111
20.	Smude	68	85
21.	Voćin	418	720
	Ukupno:	404	720

U zonama gdje je prisutna disperzna gradnja, građevinska područja su formirana kao više odvojenih skupina građevina.

2.3.3. Unapređenje uređenja naselja i komunalne infrastrukture

Unapređenje uređenja naselja provest će se dopunjavanjem potrebnih sadržaja i njihovom kvalitetom te unapređenjem komunalne infrastrukture.

Promet

Na globalnoj razini stanje cestovne povezanosti Općine Voćin zadovoljava, ali dio cesta je potrebno rekonstruirati i urediti.

Potrebno je urediti i poljske te šumske putove.

U naseljima je potrebno izgraditi ili urediti postojeća autobusna stajališta.

Vodoopskrba

Obzirom da vodoopskrba pokriva samo neka naselja, treba intenzivno raditi na proširenju vodoopskrbe na cijelom području općine.

Odvodnja

Unapređenje odvodnje je od velike važnosti za područje općine, budući da do sada nije adekvatno riješena. Odvodnja je jedan od najvećih problema, jer bi nekontroliranim ispuštanjem otpadnih voda te zbog nepropisnih procjednih septičkih jama u naseljima moglo doći do zagađenja tla i vodonosnih slojeva.

Elektroopskrba

Distribucijska mreža obuhvaća distribucijske naponske razine 35 i 10kV i pokriva područje cijele općine.

Plinoopskrba

Plinoopskrba je planirana za sva naselja.

Telekomunikacije

Nastaviti izgradnju spojnih vodova svjetlovodnim kablovima do svakog naselja i raditi na povećanju broja telefonskih priključaka.

U razvoju postojećih javnih sustava pokretnih komunikacija planira se daljnje poboljšanje pokrivanja, povećanje kapaciteta mreža i uvođenje novih usluga i tehnologija (UMTS i sustavi slijedećih generacija). Uz postojeće i trenutno planirane lokacije osnovnih postaja, potrebno će biti postaviti i dodatne osnovne postaje - smještanjem antena na antenske stupove i na krovne prihvate na postojećim objektima.

Odlaganje otpada

Nedozvoljenim odlaganjem otpada, posebice uz vodotokove, šume i naselja, prostor se vizualno degradira. Neželjeno postojeće stanje čini prostor manje vrijednim i privlačnim.

Problem zbrinjavanja otpada potrebno je sustavno riješiti na županijskoj razini, a do tada se nezadovoljavajuće stanje mora poboljšavati kontrolom i mjerama na lokalnoj razini.